

§ 91 Remissvar - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta

Diarienummer: 21RS909

Sammanfattning

Utredningen lämnar förslag till hur innovationsstödet vid universiteten kan förbättras för att resultat från forskning och andra kunskaper i större omfattning ska leda till effekter i omgivande samhälle. Förslagen berör ökat fokus på innovation, finansiering, styrning, samverkan med andra aktörer med mera.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter:

- Region Örebro län betonar vikten av att ökat fokus och stärkta insatser avseende universitetens nyttiggörande och effekter i det omgivande samhället ej sker på finansiell bekostnad av medel för forskning och utbildning vid universiteten.
- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ställer sig positiv till stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges kraftig ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag då aktörer och kompetens riskerar styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar så att den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.
- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där de redan stora universiteten och lärosätena gynnas på bekostnad av framväxande universitet i utvecklingsfas.
- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på detta finns redan idag, till exempel Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

Regionstyrelsen

- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regionstyrelsen 2021-04-29, svar på remissen Innovation som drivkraft
- Remissvar Innovation som drivkraft - från forskning till nytta
- Bilaga 2 remiss – remissunderlag

Yrkanden

Ola Karlsson (M) med instämmande av Willhelm Sundman (L), Mats Gunnarsson (MP) och Elin Jensen (SD) yrkar bifall till förvaltningens förslag med följande tilläggsyrkande i svaret, sidan 9, stycke 1: ”Region Örebro län är negativ till att finansieringen av innovationskontoren sker genom neddragning av doktorandtjänster.”

Andreas Svahn (S) yrkar avslag på Ola Karlssons (M) tilläggsyrkande.

Jihad Menhem (V) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer de båda förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Ola Karlsson (M), Sebastian Cehlin (M), Willhelm Sundman (L), Mats Gunnarsson (MP), Elin Jensen (SD) och Patrik Nyström (SD) reserverar sig mot styrelsens beslut till förmån för Ola Karlssons (M) tilläggsyrkande.

Beslut

Regionstyrelsen beslutar

att godkänna förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Utbildningsdepartementet.

Skickas till

Utbildningsdepartementet

Tjänsteställe, handläggare
FoU Stab, Anneli Eriksson
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Datum
2021-04-29

Beteckning
Remissvar
Dnr: 21RS909

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
Ert dnr: U2020/05545

Svar på remissen Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59

Region Örebro län har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående betänkande från utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och universitet.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter;

- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ser det som positivt med stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag så aktörer och kompetens riskerar att styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar då den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.
- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek

stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där redan stora lärosäten gynnas på bekostnad av framväxande lärosäten i utvecklingsfas.

- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på denna typ av organisationer inom denna forskning finns redan idag, t.ex. Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.
- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt Finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Region Örebro läns synpunkter på utredningens olika delar

Allmänna synpunkter

Utredningen pekar på potentiell risk för överlapp mellan universitetens innovationsstöd och övriga aktörers, och pekar särskilt på hälso- och sjukvården där delade tjänster och andra kopplingar mellan akademi och region förekommer. Region Örebro län anser att detta i stället bör ses som en möjlighet då de olika organisationerna angriper nyttiggörandet från olika håll. Stöden har olika riktning och är snarare kompletterande än överlappande. Stödet från regionerna kan inom hälso- och sjukvården ses vara ett led i att förbereda organisationen som behovsägare och mottagare av innovation medan stödet från universiteten fokuserar på utveckling av själva innovationen mot en potentiellt bredare marknad.

6 Nyttiggörandebegreppets breddande

6.1 Universitetens nyttiggörandeuppdrag breddas och förtydligas

6.1.1 Nyttiggörande av kunskap från all verksamhet vid universiteten

Region Örebro län stöder utredningens förslag att universitetens uppgift att verka för att nyttiggörande utöver forskningsresultat också ska omfatta andra kunskaper tillkomna vid universiteten.

Särskilt viktigt är att betona utredningens konstaterande runt samverkan med andra aktörer som en möjlighet för att bygga upp kompetens inte bara inom kommersialisering, utan även inom bredare utvecklingsarbete för ökad tillväxt och sysselsättning. Region Örebro län har ett brett ansvar för regional utveckling enligt lag (Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar). Ur det perspektivet välkomnas särskilt skrivningar om en skärpt förväntan just i lärosätenas samverkan andra aktörer.

6.1.2 Nyttiggörandeuppdraget förtydligas i högskoleförordningen

Region Örebro län stöder utredningens förslag att universitetens uppgift att verka för att forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten kommer till nytta ska omfatta såväl kommersiellt som icke-kommersiellt nyttiggörande, samt att möjligheten till ett framtida nyttiggörande av resultat ska beaktas redan när forskning och utbildning vid universiteten organiseras.

Region Örebro län har lagstadgade uppdrag och uppgifter kopplade till regional samhällsutveckling, där nyttiggörandet inte fullt ut och direkt kan mätas i kommersiella termer varför det är av vikt att universitetens uppdrag även omfattar icke-kommersiellt nyttiggörande och stöder detta. Ur ett regionalt perspektiv bedöms utredningens förslag på området stärka möjligheterna att utverka en strategisk samverkan till nytta för såväl länsvisa som överregionala strukturer som är föremål för andra typer av samverkansprocesser, t.ex. genom utverkandet av den Europeiska sammanhållningspolitiken.

Att beakta möjligheten till ett framtida nyttiggörande av resultat redan när forskning och utbildning vid universiteten organiseras är viktigt för att säkerställa att mål för universitetens verksamhet som syftar till nyttiggörande är i samklang med mål och behov hos avnämarna av resultaten. Detta borgar för en samverkan som gynnar båda parter.

6.2 Ansvar för nyttiggörandearbetet ska ligga på universitetens styrelse

Region Örebro län stöder förslaget att universitetens styrelse ska besluta om de närmare formerna för nyttiggörandearbetet och om övergripande frågor rörande av universiteten förvaltade holdingbolag, såsom ägardirektiv, uppdragsmål, uppföljning av verksamheten och nominering av ledamöter i bolagetsstyrelse.

Universiteten ges på så sätt möjlighet att anpassa formerna för nyttiggörandearbetet till en regional kontext för optimal anslutning till regionala innovationssystem och kan etablera verksamheten efter de behov och förutsättningar som råder.

6.2.1 Viktiga principer vid förvaltningen av holdingbolag

Region Örebro län anser att det kan gynna syftet att tydliggöra när holdingbolagen ska bidra till ett nyttiggörande av forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten på affärsmässig grund. Vad gäller holdingbolagens ägande i uppstartsbolag bör dock hänsyn tas till behovet av ett större finansiellt risktagande som ofta finns i forskningsbaserade företag. Skyddandet av immateriella rättigheter påskyndas av universitetens uppdrag att publicera, vilket kan resultera i att företag bildas i mycket tidigt skede där såväl den finansiella risken för ägarna som behovet av långsiktig finansiering är stort. Affärsmässigheten kan av detta skäl inte likställas med den affärsmässighet som råder för finansärer i senare skeden av företagsutvecklingen.

7 Steg mot mer effektivt nyttiggörande

Såväl Region Örebro läns egna innovationsstödjande verksamheter som gemensamt ägda och finansierade innovationsstödjande aktörer har goda erfarenheter av samarbete med innovationskontoret vid Örebro universitet, kopplat till universitetets nyttiggörandeuppdrag. Nyttiggörandeuppdraget möter Region Örebro läns behov av stöd mot en ökad implementering av såväl forskningsresultat som andra innovativa rön som kräver stöd av forskning för att nå implementering. Samarbetet byggs kring enskilda innovationer men även genom , tematiska satsningar för att nå såväl kommersialisering som ett bredare samhällsutvecklande nyttiggörande inom utvalda områden t.ex. Artificiell Intelligens och sociala innovationer. Genom ett etablerat samarbete i den regionalt platsbundna kontexten tas möjligheter tillvara att inom ramen för respektive organisations uppdrag komplettera varandras kompetenser och genomföra gemensamma strategiska satsningar för utveckling. Region Örebro län stödjer utredningens förslag på att samarbete med aktörer utanför universiteten ska finnas vid innovationskontoren.

7.2 Uppföljning och utvärdering för återrapportering och ökat lärande

Region Örebro län ser positivt på att nyttiggörandearbetet vid universiteten följs upp och utvärderas samt att resultat från detta används för att vidare utveckla verksamheterna.

Effekter av ett ökat fokus på nyttiggörandeuppgiften gynnas sannolikt av en struktur för uppföljning och utvärdering där erfarenheter och resultat analyseras och används i styrningen av universitetens verksamhet i syfte att utveckla och förbättra verksamheterna.

Region Örebro län anser också att en modell för hur arbetet med uppföljning och utvärdering av nyttiggörandearbetet ska genomföras kan utgöra en tydlighet och vägledning för universiteten i såväl samverkansuppgiften som nyttiggörandeuppgiften.

7.3 Universitet tilldelas innovationskontor

7.3.1 Regeringen beslutar om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag

Region Örebro län anser att ekonomiska incitament för universiteten med avseende på nyttiggörandearbetet kan vara ett sätt att ytterligare stärka vikten i detta uppdrag och att säkerställa att alla universitet kan tillgodogöra tjänster från ett innovationskontor samt stimulera till samverkan med andra aktörer.

Särskilt intressant bedömer Region Örebro län utredningens förslag om krav på samarbete med ytterligare aktör. Förslaget stärker möjligheten till ett ömsesidigt utbyte utifrån lärosäte och regionorganisations respektive uppdrag och möjliggör intressanta utvecklingsstråk i relation till detta. Det kan t.ex. gälla gemensamt

deltagande i av EU finansierade forsknings- och innovationsinitiativ (Horisont Europa, Digital Europe, med flera) samt nyttiggörande av forskning i relation till regionala prioriteringar och strategiska inriktningar.

7.3.2 Alla ska ha tillgång till stöd från ett innovationskontor

Region Örebro län anser att förslaget att alla universitet ges tillgång till innovationskontorstjänster och anser att innovationskontorens uppdrag att stödja och samverka med de innovationskontor som inte tilldelats medel, minskar risken att brist på tillgång till stöd medför att arbetet med nyttiggörande och inte utförs.

7.3.6 Universiteten ska få ökade anslag till nyttiggörande

Region Örebro län avstyrker utredningens förslag att införa en ny finansieringsmodell för innovationskontoren baserat på universitetens storlek. Region Örebro län är dock positiv till att anslagen för nyttiggörande förstärks men anser att fördelningen av medel ska utgå från behov och förutsättningar vid universiteten och syfta till att skapa förutsättningar att utföra nyttiggörandeuppdraget på ett för universiteten likvärdigt sätt.

Region Örebro län anser att en finansieringsmodell för innovationskontoren där finansieringen baseras på universitetens storlek riskerar att ge väsentligt olika förutsättningar för universiteten att utföra sina uppgifter samt sannolikt gynna större universitet på bekostnad av de mindre. De stora universiteten befinner sig i en geografisk kontext som har förutsättningar att bättre gynna utvecklingen av lokala och regionala innovationssystem. Förutsättningar finns där att bygga samarbeten och via synergier mellan aktörer skapa positiva spiraler för ökat nyttiggörande och ökad innovationsförmåga, tillsammans tillgodose behoven av specifika kompetenser mm, och därmed möta behovet av en stödjande struktur för studenter och medarbetare. För mindre universitet utanför storstadsområdena är möjligheten att ingå i och bidra till kompletta innovationssystem mindre. Möjligheten att möta behov av specialkompetens med egen personal eller via samarbeten och samverkan i den regionala kontexten, inom ramen för uppgiften är också mer begränsade.

En finansieringsmodell för innovationskontoren bör syfta till att möjliggöra för universiteten att utföra uppgiften och baseras på universitetens behov och de förutsättningar som råder i den geografiska närheten för att tillgodose behoven via samverkan och samarbeten. Detta för att sedan via resultat från uppföljning och utvärdering premieras och styrs mot en positiv utveckling av den aktuella verksamheten.

Region Örebro län ställer sig också positiv till att mer medel för verifiering ställs till förfogande.

Region Örebro län anser dock att dessa medel också bör omfatta verifiering av nyttiggörande som inte direkt syftar till kommersialisering. Detta skulle t ex på ett bättre sätt möjliggöra ett ökat direkt nyttiggörande av forskningsresultat inom offentlig sektor. En breddning att också omfatta icke-kommersiell verifiering skulle också stödja ambitionen i utredningens förslag under avsnitt 6.1.2. Sannolikt skulle en breddning härvidlag även kunna stärka lärosätenas roll som regional motor i en regional utvecklingskontext genom ökade möjligheter till samarbeten med regionorganisationer och kommuner.

7.4 Genom tematiska satsningar kan Sverige kraftsamla

Region Örebro län avstyrker förslaget att via anslag finansiera tematiska innovationsuppdrag till två eller flera universitet i samverkan.

Erfarenhetsmässigt konstaterar Region Örebro län att geografisk närhet till stödjande verksamheter fortfarande är viktigt för att dessa ska nyttjas optimalt och efter behov. Ambitionen att klustra satsningar på tematisk koncentration riskerar även att motverka kraften i pågående initiativ inom andra politikområden där regionala specialiseringar och utveckling av nischer och särarter uppmuntras.

Att inrätta tematiska innovationskontor skulle kunna vara gynnsamt för ett tema där den totala akademiska verksamheten finns koncentrerat till ett fåtal universitet. Det finns även idag ett antal nätverksbaserade nationella tematiska initiativ som kommit långt i sitt arbete med att koordinera och optimera bidrag till gemensamma ambitioner runt såväl nyttiggörande som forskning, t.ex. inom Artificiell Intelligens (AI of Sweden). Förslaget riskerar motverka kraften i dessa initiativ.

Ur ett regionalt perspektiv är det viktigt att det finns en närhet till och en tillgänglighet för de som har behov av de tjänster som ges av ett innovationskontor. Det finns en uppenbar risk att detta trots nationella ambitioner blir ett regionalt stöd och att detta också gynnar de etablerade universiteten på bekostnad av t ex de så kallade nya universiteten där den akademiska profilen fortfarande är under uppbyggnad.

8 Stödfunktioner och lärande

8.1 Ett mer strategiskt arbete om immateriella tillgångar

8.1.1 Universitetens strategier för immateriella rättigheter

Region Örebro län stödjer ambitionen att universiteten ska ha högskolespecifika strategier för hantering av immateriella tillgångar. Dock hör frågan ihop med frågan om lärarundantaget och frågan om äganderätt till resultat inom t ex en region och strategierna bör tas fram i samverkan med tänkta avnämare av resultat för att möjliggöra nyttiggörande.

8.1.2 PRV ska fortsatt arbeta med kompetenshöjande insatser inom immaterialrätt

Regionen är positiv till att PRV får ett fortsatt uppdrag att tillhandahålla utbildning och ökad kunskap kring immaterialrättsliga frågor vid universiteten.

Region Örebro län anser att det skulle vara gynnsamt för nyttiggörande och samhällsutvecklingen om uppdraget också omfattade tillhandahållande av utbildning och ökad kunskap kring immaterialrättsliga frågor även för andra offentliga aktörer som regioner och kommuner.

8.1.3 Arbetsgivarverkets långsiktiga arbete med immaterialrätt

Region Örebro län anser att det är viktigt att öka kunskaper om immaterialrättsliga frågor hos forskare, studenter och andra anställda. Region Örebro län anser att detta arbete också bör omfatta andra frågor av vikt för ett ökat nyttiggörande som till exempel kunskaper om innovationsutveckling och entreprenörskap.

8.2 Inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap

Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Idag pågår forskning inom såväl innovations- som entreprenörskapsfältet vid en rad olika lärosäten med en rad olika profiler och inriktningar. Dessa miljöer bör bekräftas och möjligen kan samordningsvinster uppnås genom att nätverksstärkande initiativ tas till förmån för ökad strukturell överbyggnad genom etablerandet av ett nationellt center. Framgångsrika exempel på just nätverksbaserade organisationer inom forskningsfältet finns redan idag, t.ex. Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet

Region Örebro län är positiva till initiativ som gynnar kompetensväxling mellan universiteten och andra delar av samhället och instämmer i vikten av att kartlägga hinder och lämna förslag till åtgärder.

Det är dock av stor vikt att kartläggningen av hinder och åtgärder för att öka rörligheten också omfattar de delar av offentlig sektor som finns inom regioner och kommuner varför det föreslås att Arbetsgivarverket, **Sveriges kommuner och regioner** samt vetenskapsrådet får i uppdrag att i samråd kartlägga hinder för ökad rörlighet mellan akademi, näringsliv och övrig offentlig sektor, ur ett arbetsrättsligt perspektiv och lämna förslag till åtgärder för att öka rörligheten.

8.4 Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande

Region Örebro län anser att om ett uppdrag ges till Vinnova att tillsammans med UKÄ, Vetenskapsrådet, näringslivsorganisationer, samt Sveriges kommuner och regioner, kartlägga olika hinder för nyttiggörande av resultat från forsknings- och annan verksamhet vid universiteten ska detta uppdrag utgå från en systemsyn där

hinder analyseras såväl från universitetens perspektiv (som leverantör av resultat) som från avnämarnas perspektiv (mottagare av resultat).

8.5 Forskningsrådets och stiftelsernas bidrag för nyttiggörande

8.5.1 Forskningsrådets bidrag till nyttiggörande

Region Örebro län anser att det är viktigt att verka för ett ökat nyttiggörande och att styra mot detta via forskningsråden kan ha ett gott syfte.

Region Örebro län delar utredningens bild att finansiering från forskningsråden och stiftelserna på olika sätt är normerande inom universitetens forskningsverksamheter. Av det skälet är det ett viktigt signalvärde att betona betydelsen av olika åtgärder för ett ökat nyttiggörande.

Samverkan och nyttiggörande som meritfaktor vid ansökningar och tilldelning av medel ur forskningsråden och stiftelsernas bidrag bedöms kunna accelerera såväl ett nyttiggörande ur ett samhällsutvecklande perspektiv som mer regionalt avgränsade utvecklingssammanhang. I det senare perspektivet kan synergier sannolikt uppnås med EU:s sektorsprogram men även andra, mer regionalt drivna och finansierade forsknings- och utvecklingsinitiativ.

9 Holdingbolagen som verktyg för ökat nyttiggörande och fler innovationer

Region Örebro län delar utredningens bild av att holdingbolag är ett bra verktyg för ett kommersiellt nyttiggörande av resultat från forskningsverksamhet och att nyttiggörandet genom bolagen bör utvecklas.

9.1.2 Utökade möjligheter för universiteten att disponera medel för nyttiggörande

Region Örebro län delar utredningens förslag att överförande av statliga anslag eller donationsmedel till holdingbolagen för nyttiggörandeverksamhet gör det möjligt för universitet att bedriva mer omfattande verksamhet i holdingbolagen.

9.1.3 Bemyndigandets storlek anpassas efter universitetens storlek

Region Örebro län delar inte utredningens förslag att införa en modell för bemyndigande för innovationskontoren baserat på universitetens storlek. Region Örebro län är dock positiv till att anslagen för nyttiggörande förstärks men anser att fördelningen av medel ska utgå från behov och förutsättningar vid universiteten och syfta till att skapa förutsättningar att utföra nyttiggörandeuppdraget på ett för universiteten likvärdigt sätt.

Region Örebro län anser att en finansieringsmodell för innovationskontoren där finansieringen baseras på universitetens storlek riskerar att ge väsentligt olika förutsättningar för universiteten att utföra sina uppgifter samt sannolikt gynna större universitet på bekostnad av de mindre. En finansieringsmodell för

innovationskontoren bör syfta till att möjliggöra för universiteten att utföra uppgiften och baseras på universitetens behov och de förutsättningar som råder i den geografiska närheten att tillgodose behoven via samverkan och samarbeten, för att sedan via resultat från uppföljning och utvärdering premieras och styras mot en positiv utveckling av den aktuella verksamheten.

9.2.1 Holdingbolagen bör tilldelas ett samhällsuppdrag.

Region Örebro län står bakom utredningens förslag om att holdingbolagen ska bidra till att nyttiggörande av såväl forskningsresultat som andra kunskaper tillkomna vid universiteten sker och därigenom generera andra effekter än ekonomisk avkastning till ägaren.

Region Örebro län delar även den bild som utredningen refererar till genom kontakter med universitet och holdingbolag gällande att såväl holdingbolag som innovationskontor är verktyg för regional utveckling. Då utredningens gör en annan bedömning och konstaterar att detta varken är förenligt med ändamålen för de anslag som finansierar verksamheten vid universiteten eller holdingbolagen eller de bolagsordningar regeringen fastställt, så kan ett tydligt samhällsuppdrag och ökade krav på samverkan med omgivande samhällsaktörer behöva konkretisera just ett sådant bidrag.

Region Örebro län är av åsikten att regional utveckling inte enbart kan ses som en är en effekt av att universiteten i många fall ses som en regional tillväxtaktör. Samverkan och samskapande av regionalt utvecklingsvärde *kan* ske, direkt och indirekt genom de strukturer och processer som såväl innovationskontor som holdingbolag förfogar över. I förekommande fall kan dessa möjligen vara föremål för EU-kommissionens gruppundantagsförordning (GBER) för vissa typer av projekt och initiativ.

9.2.2 Målsättningen att resultatet av verksamhet som bedrivs av holdingbolagen ska kunna nyttjas på affärsmässiga grunder

Region Örebro län anser att det kan gynna syftet att tydliggöra när holdingbolagen ska bidra till ett nyttiggörande av forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten på affärsmässig grund.

9.3 Nytt gemensamt bolag möjliggör kraftsamling

Region Örebro län avråder från bildandet av ett gemensamt ägt aktiebolag att ansvara för finansieringsfrågor, stödfunktioner samt återrapportering. Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt Finansieringsbolag då detta kan innebära en

förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Staten har en möjlighet att via holdingbolagen ge förutsättningar för utveckling av nya företag (projektbolag) där marknaden av olika anledningar inte agerar och investerar. Investeringsviljan och tillgången till privat kapital för utveckling av företag och affärer är olika i olika delar av landet varför graden av marknadsmisslyckande varierar mellan regionerna.

Region Örebro län anser att det är viktigt att ett eventuellt gemensamt finansieringsbolag ges i uppdrag att ta hänsyn till skillnader i förutsättningar att hitta privat kapital vid beslut om finansiering av så kallade projektbolag.

Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

§ 7 Svar på remissen Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59

Diarienummer: 21RS909

Sammanfattning

Utredningen lämnar förslag till hur innovationsstödet vid universiteten kan förbättras för att resultat från forskning och andra kunskaper i större omfattning ska leda till effekter i omgivande samhälle. Förslagen berör ökat fokus på innovation, finansiering, styrning, samverkan med andra aktörer med mera.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter:

- Region Örebro län betonar vikten av att ökat fokus och stärkta insatser avseende universitetens nyttiggörande och effekter i det omgivande samhället ej sker på finansiell bekostnad av medel för forskning och utbildning vid universiteten.
- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ställer sig positiv till stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges kraftig ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag då aktörer och kompetens riskerar styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar så att den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.
- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där de redan stora universiteten och lärosätena gynnas på bekostnad av framväxande universitet i utvecklingsfas .
- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på detta finns redan idag, t.ex. Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

Forsknings- och utbildningsnämnd

- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM Forsknings- och utbildningsnämnd 2021-04-09
- Remissvar Innovation som drivkraft - från forskning till nytta
- Läsanvisning till remissvar Innovation som drivkraft - från forskning till nytta
- Remiss - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59
- Bilaga 1 remiss – följebrev
- Bilaga 2 remiss – remissunderlag

Anteckning

Mats G Karlsson och Anneli Eriksson föredrar ärendet.

Beslut

Forsknings- och utbildningsnämnden beslutar

att godkänna föreslaget svar till Utbildningsdepartementet och hänskjuter till regionstyrelsen att fatta beslut, då svaret också omfattar frågor under regional tillväxtnämnds ansvarsområde.

Skickas till

Regionstyrelsen